

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на шість місяців . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1.76 кор

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на шість місяців . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гапсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Відродини Литви супроти польської ідеї яко аналогія до відродин Русь.

(Дальше*).

Зоря була спершу видавана в напрямі більше прихильнім Полякам, як заціпенно-визиваючим. Литовська інтелігенція в зарано своєї роботи народної не мала з гори протипольського змаганя, навішаки вижидала помічи від польського народу. Одначе керманіч польської політики не могли зразу пізнати литовського питання, що так знечевя виринуло, дали ся заманити політичними сплетнями і стали голосити, що відроджена Литва є філією царского деспотизму, котрий намагає ся знищити польскість на Литві з підмогою Литовців. Пішли поговори, що Зоря виходить за гроші Бісмарка, а «Литвомани» підбурюють люд до різні. З тої хвилі (від 1883 р.) особливо по оповіщенню в Зорі статі «Eik lauk!» (значить «Забирай ся!» щось в роді оклику: за Сян!), зверненого проти ворожих литовській ідеї Поляків, поселених на Литві, починає ся польско-литовське ворогованє, що в сучасній хвилі прибрало вельми широкі розміри. Стало ся се, що мусіло стати ся наслідком політичних похибок значної часті польської інтелігенції, котра нерозважно обидила народне достоїнство Литовців. Польська інтелігенція повинна зрозуміти свою помилку, каже Гербачевский, і відкликати прилюдно обидливе визванє, наколи думає дійти до політичної згоди.

Литовці перестали вірити Полякам, а

*) див. ч. 136 «Руслана».

Поляки почали ігнорувати Литовців. Боротьба недовірчivosti з ігноранцією, роздувана польско-литовськими доктринерами, витворила таке замішанє понятє, що нині найвизначнійші зпосеред суспільних дослідників ледви можуть дійти до якогось зрозуміння. Анемія політичної мисли — сей овод варшавского позитивізму, культуральна чутливість і вразливість на актуальні справи житя знесилена купецкою тверезостю і суспільним утилітаризмом, довели до витвореня догматичної формулки, що все, що не дає користи Полякам, є вороже польському народзві. Етнографічну Литву вважають мимо оправданих її змагань, ворогом Польщі, бо не дає Полякам користи, а навпаки намагає ся позбавити їх мнмимих «привілеїв споконвіку набутих» на Литві.

Відповідно тому, як в литовськїм народі почала ся діяльна робота проти чужої верховлади, а особливо проти самолюбно-утилітарної польскости, що спинає природний розвиток Литви, шляхтичі і Поляки литовські в своїй загорілості і чутливо-містичнім патріотизмі польско-литовськїм підняли крик про страшну небезпечність з боку «анархічної» інтелігенції литовської. Видумано чудні сплетні про тайні сходини «Литвоманів», про «свйченє ножів» і т. п. (Чи ж не було чогось подібного і у нас?! — Ред. Русл.). Ми любимо литовський люд — говорили пересудні Поляки — але тих «Литвоманів»... геть з ними! (А як тепер висловлюють ся у нас деякі загоріліці про «Українців»? — Ред. Русл.).

Покривдженими нібито Поляками литовськими заопікувало ся польське дневникарство і стало виступати остро проти «Ли-

твоманів», що нібито наважили ся знищити польську культуру (о такі змаганя посуджують Русинів всепольські дневники. — Ред. Русл.). Литовська інтелігенція на обидливі заціпки польского дневникарства відповіла з рішучостю обидженого достоїнства народного. «Коли ми не є народом — по вашій думці — то межі нами а вами не може бути згоди. Ваші відносини до нас є, як відносини пана до невольника. Се ваше розумінє унії, котру хочете нам насильно накинуги, але ми не хочемо її признавати і зуміємо побороти вашу хвилеву верховладу. Ви не маєте права уважати себе за Польщу і кричати, що ми поборюючи вашу гакату в обороні нашого достоїнства народного, поборюємо польський нарід. Ми не погорджували ані мовою, ані культурою польскою, але ви, говорячи безнастанно про «братерську» унію, погорджували нашою прастарою культурою, називаючи нашу мову варварскою. Дячого говорите, що литовський люд темний і дурний, а хто ж завинив, як не ви, що не причинили ся до народної просвіти. Литовський нарід не стерпить сего сорому, щоби єму, господареві дому, заподівано обиди. Ви не хотіли і не хочете знати, що наші відродини є заразом вашими відродинами і скріпленєм польської ідеї свободи. Ви безнастанно перечили правді і говорили, що Литва — се відміна польскости, котра є мученицею святою. По вашій думці литовський хлоп все повинен перетерпіти, а се терпінє є «конечним лихом». Ми колись бороли ся в обороні ваших інтересів, котрі ви називали «wolności waszą i naszą» а тепер, коли кличемо до вас о поміч, відповідаєте погордою! Борючи ся в оборон-

Іван Коссак.

А она любила его...

Кілька днів ходила мов приголомшена. Та страшна катастрофа придавила її; здавалось їй, що камінь величезний пригвітає її.

Жити дальше, жити тепер, алеж се мука, переходяча всі її сили — хотіла втечи перед собою, перед своєю ганьбою, перед своїм терпінєм, хотілась запасти під землю, щоб не бачити більше нікого, не чути від нікого жаднісенького слова...

А ті очи людей, тих сусід з каменіці, з улиці, з цілого міста...

Що за страшні муки перейшла она, вертаючи від директора банку.

Хто лиш переходив попри неї, дививсь в її прехороші — заплакані очи так злосливо, так глушливо, так обидливо...

Здавалось їй, що всі прохожі, всі пані, служниці, ціла маса пересуваючих ся тіл різного пола, стану і віку, пальцями вказує на ню і о ній лишень говорить.

Поспіншно перебігала улиці, лица її палили, з очей капали густі сльози, що пекли-палили її лице, відверталась від людей, боючись їх зору, що мордував, катував її страшенно.

Вбігла до каменіці, нервово потиснула гу-

зичок дзвінка, служниця відчинила двері, она вбігла до покою і тут доперва зашльохала-заревіла з болю превеликого.

І хлопчик чотиролітний і дівчинка дволітна тудились до мамусі і обливали її молоденьке еще лице своїми невинними сльозами.

Хвилями не вірила, не могла вірити, щоби то була правда...

Се ж неможливе... він... онаж его так любила... він... се страшне... прокляте страшне... як міг се вчинити... забув про ню, про діти... він... ні... сто разів ні... її муж.

А однак так! Се правда, люто страшна правда.

Директор банку сказав ясно... дуже ясно... Боже великий... він... її муж... онаж так кохала его, він, він дефравдант-зłodій, зłodій... утік, крав гроші... фальшував векслі... він... тін... А діти, ті бідні діти... як він міг, ті діти, бідні діти, їх отець.

Тільки гроший, тільки тисяч, чужої праці, крадених тисяч він пустив на карти, вина в товаристві от таких... сеж огидне... він, її муж вдавався з такими з такими. Боже... а она так, любила его, так вірила єму, а она так гіренько бідувала, так щадила-скупила, вісти жалувала собі, служниці до недавна не держала, лиш послугачку, нігде не виїшла, часом з дітьми до парку на прохід, сама була і ненькою, служницею і кухаркою, щоби лиш багато не видати, щоби щадити... а він, Боже... тисячі ночами пу-

скав... він... її муж, батько тих діточок зłodій утік... лишив їх на нужду, на горе, на ганьбу.

* * *

Она і не плакала вже... виплакала всі свої сльози, лиш очи її жаріли горячковим блеском.

Она пересилилась далеко за місто, винаймила малесеньку комнату з кухнею, попродала річи, лишила що найпотрібнійше, глядала роботи.

Місяць-два моглаб жити з грошій за спродані меблі, а потому... нужда... голод...

Онаб собі дала сама ради, але діти, ті бідні діти...

А він ані словечка не написав до неї, ні одинісечкого словечка...

А она его так любила... так дуже любила... так вірила в него...

Він був для неї всім... світом її ясним... І на все пропало... Пропало її молоденьке житє, пропала її доля, пропало її добре імя.

А она так ним пишалась... его всі так шанували... посестри завидували їй такого хорошого, гладонького, чемненького мужа...

А він зłodій... зłodій... а она жена зłodія... а діти, діти невинні мають батька, а їх батько зłodій... зłodій...

Де він є, що з ним діє ся... она не знає...

Чуєсь она так самітною в тім великому місті (батька і матери у неї нема — родина далеко) так опущеною на світі, як той пес заблуканий, що не має пана, всі від неї відвертають

свого самолюбства, не хочете нам пособляти в страшній боротьбі, бо не хочемо признати вашого самолюбства за правду.»

Отсе головний зміст тої відповіді, яку литовська інтелігенція дала на заціпки польського дневникарства.

(Дальше буде).

Торговельний договір з Німеччиною.

Загальна бюджетова комісія радила в роботу й дальшим ході над торговельним трактатом з Німеччиною. На вступі президент міністрів бар. Гавч забрав голос і вказав на свою заяву, зложену в комісії, що правительством вчинить все, щоби удержати спокійність до діланя сеї половини монархії на поли торговельної політики. Нота угорського правительства каже, що се правительство з певними застереженнями хоче брати уділ в трактатових переговорах. Тому належить ствердити, що торговельно-політична ситуація поліпшилася. При тім президент міністрів надіє ся, що до дня 1. марця 1906, коли упливає торговельний договір з Німеччиною, вясняться ся відносини з Угорщиною і буде можливим парламентарне полагожденє трактату на Угорщині.

Колиб однак на супереч всяким ожиданиям се не наступило, то на австрійське правительство упав би обовязок поступованя в такий спосіб, щоби інтереси австрійського промислу і рільництва дізнали належної опіки. Однак ся kwestія, як здає ся, на разі не є такою дуже актуальною, щоби мала вчинити вплив на наради комісії. В кождім разі правительство є рішене в сеї важній справі нічим не зменшати впливу, який належить ся парламентови і колиб тільки справа стала актуальною, правительство зараз скличе палату, щоби разом з парламентом обняти відвічальність за неї.

В дискусії, яка вивязала ся над декларацією бар. Гавча, всі бесідники висказали вдоволенє з причини сеї заяви правительства.

Бунт російської маринарки.

Знад Балтійського моря надходять нові сензаційні вісті про бунти моряків. Berliner Local-Anzeiger доносить, що цілий полк піхоти получив ся зі збунтованими моряками і стріляв замість до них до козаків, яких 15 згинуло, а багато одержало рани. Також з Риги і Кольбіно ся, якби то она крапа ті гроші, якби она була сему винна...

Можє і она винна?

Винна, бо любила его, винна, бо вірила в него. Винна, бо не уміла придержати его при собі, винна, бо не уміла придержати его при дітях.

Винна, бо вийшла за него, а не внесла ему маєтку, не сплатила его довгів, він привик здавна жити весело над став, він винещений однак, за кілька літ кавалерського життя прогайнував маєток, що лишивсь ему по батькові.

Він ніколи не знав сего слова «нема», «не можна», він мусів все мати.

Она бідна, она не повинна була за него виходити без грошей... если она мала маєток, він не крав би чужого, він міг би був єї грошей вживати, а так він мусів красти... мусів... чом мусів?... доходи мав приличні, она така ошадна, така дуже ошадна, они могли жити щасливо, дуже щасливо.

І коли так днями і ночами роздумувала, то чим раз більше вговорювала в себе, що она всему винна, він ставав в єї очах мучеником нещасливим, она причиною его нещастя.

Забувала про все зло, що він єї заподіяв, тортуровалась уровнем своєї вини...

(Дальше буде.)

доносять сему дневникови про бунти. Моряки відказують послуху з причини лихих харчів. Знатне їх число, воружившись зрабованим в арсеналі оружжєм, розбрело ся і ховає ся в місті та околиці. Заряджено за ними пошукваня, поручивши се козакам. Також між Кронштатом а Петербургом комунікація перервана з причини непокоїв серед залози та зайнятих в доках робітників. Надто в Петербурзі кружить поголоска, що російські кораблі, які находять ся в ліванській пристани, абунтували ся і розночали острілюванє міста. Вкінці к роною сях подій є вістка Local Anzeigera з Петербурга, що там відбуло ся тайне засіданє офіцерів, на яким поставлено домагає змїни правительства.

З Москви телеграфують, що радячий там конгрес заступників російських міст прийняв резолюцію з протестом против средств, яких ужито против демонструючих в Лоді, на Кавказі і в Одесі. В правительстві заповідають ріжні змїни. І так на місце міністра внутрішних справ Булігіна має прийти київський генерал-губернатор гр. Ігнатієв, димісія міністра війни Сахарова прийнята, а місце гр. Лямбдорфа має заняти б. намісник Далекого Сходу Алексєєв, вкїрци ген. Гріненберг має стати генеральним інспектором піхоти.

Що діє ся на Чорнім морю, не знати напевно. Уже в суботу вечером надійшла була вістка, що «Потемкин» піддав ся. Однак інші телеграми заперечували сему. В неділю телеграми потвердили напевно вістку про здачу бунтівників з приміткою, що залозу «Потемкина» переведено на інші судна чорноморської фльоти. Агенція Стефаніого донесла з Одеси, що крім залози арештовано також на «Потемкин» революційний комітет міста Одеси, який прийшов на поміст радити над спільною акцією задля революції. — Бути може, що моряки з «Потемкина» хотіли тим способом зменшати свою вину, що видали головних провідників революційного комітету в руки власти. — Однак мимо сях аподиктичних вістей інші депешы з Одеси твердять, що до «Потемкина» пристали інші кораблі чорноморської фльоти та що в виду сего адм. Крігер відступив на повне море. Daily Mail доносить іменню, що пацирник «Побідоносцев» збунтовав ся і ставув побіч «Потемкина», а віденська Zeit говорить навіть про пять кораблів, які немов то мали збунтувати.

Серед тих суперечних вістей тяжко зорієнтувати ся і треба дождити дальших потвердженє. Однак є вже певним, що криза революційна в самій Одесі вже перейшла і поволы вертає лад і буденне жите до міста, хотяй все еще не довіряють сему і заряджують надзвичайні міра осторожности. Підчас розрухів згинуло коло 5.000 людей, однак революційний комітет у своїх відозвах визнає «мимо великих страт в людях витривати дальше в генерійній борбі з царатом». Але ся борба вже не представляє ся навіть так, як за французької революції, коли то штурмували бастилії, випускали політичних вязнів, вмирили на барикадах і провадили на гільотини міністрів. В Одесі шаліла оргія безглузлого анархізму, взяв верх дикий інстинкт нищєня, вела до борби жадоба крадіжки і розбою. Кидано ся головно на приватні склади і дома, запаловано резервоари нафти, склади матеріалів, розбивано шіклірі, рабвано приватні мешкани. В протягу 48 годин вийшло з тої повітної Содоми 30.000 мешканців. Шкодя обчислюють на 60.000.000 корон. В пристани згоріло 35 торговельних кораблів, причім згинуло багато людей.

В Петербурзі відбула ся під проводом царя в суботу рада міністрів, присвячена революції в Одесі. Після наснілх вісток в бунті взяло участь 2.000 моряків. Цар дав адміралови Крігерови телеграфічні інструкції, щоби безусловно здавити бунт. Залозу «Потемкина» поставлять зараз таки перед воєнний суд і по мысли телеграфічних інструкцій царя, укарають як найострійше. Воєнний суд выдасть свій вирок на морю і на повнім морю відбуде ся виконанє усіх засудів. В місті видав воєнний суд вже понад 100 засудів смерти на особи цивільні і військові, а 45 палів, придибаних на горячій учинку, розстріляно серед улиць міста.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні півроку просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

Н О В И Н К И.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Юліана еп.; римо-кат.: Фільомени. — В середу: руско-кат.: Евзевія, Юліани м.; римо-кат.: Писифа Калас.

— Закінченє шкільного року в рускій жіночій віділовій школі ім. Шевченка у Львові відбуло ся в п'ятницю дня 30. червня о 5. год. по полудні. В найбільшій, святочно прибраній салі на 1. поверсі зібрало ся около 150 учениць тої школи разом із учительським збором. Торжество розпочало ся святочними деклямаціями (в рускій, польській та французькій мові) та співами дівчат, почім одна із учениць IX. кл. (п на О. Березиньска) попрощала гарною промовою учительок та учителів, а опісля й товаришок. З прятиском піднесла бесідниця незвичайно старанне вихованє, яке подає перша наша віділова школа і заявила, що їй приходить ся тільки з жалем опускати тую школу. Відій такої самої гадки були й інші учениць, бо на їх лицях було видно очевидне зворушенє. Промовами директора д-ра Кошуби та деякого із присутних гостей закінчено се свято. Підчас цілого того торжества можна було оглядати виставу ручных робіт учениць тої школи — мимоходом горяччи, незвичайно добірну...

— Для Бріджани. Загальні збори Товариства «Русько українська повітова бурса» в Бродях відбудуть ся дня 14. липня (в суботу) в домі «Самомомочи» в Бродях о годині 4. по полудні. На коли би вимаганє §. 19. статута число членів в означенім часі не зійшло ся, відбудуть ся того самого дня о годині 6. вечером другі загальні збори а то без огляду на число звинних ся членів. — Від Віділу: Гарасимович голова.

— Відозва до учителів-Русинів від Комісії статутної проєктованого Товариства «Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок». — На днях має надійти з міністерства вже остаточно затверджений статут Товариства «Взаїмна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок», почім Комісія статутова забереє до друкованя статуту і розісланя его враз з запрошенєм на загальний збір. На сю ціль буде Комісія потребувати точних адрес всіх тих, що в члена Товариства вже зголосили ся а для ширєня ідеї «Взаїмної помочи» також адрес всего руского учительства Галичини і Буковини. Тому Комісія просить сею дорогою: 1) всіх тих, що зголосили своє приступленє, а в протягу року шкільного або на час ферій змїнили місце свого побуту, щоби в перших днях липня подали свою нову адресу; 2) всіх тих, що зголосили своє приступленє, а в протягу року шкільного або на час ферій змїнили місце свого побуту, щоби в перших днях липня подали свою нову адресу; 2) всіх тих, що доси вичікували з зголошенєм, щоби тевер вже не отягали ся і чим скорше свої зголошеня надсилали; 3) всі ті одявниці, що суть більше свідомі справи, мають вплив на своїх товаришів і знають між ними ще таких, що задля яких небудь причин відсувають ся від сеї організаційної роботи, щоби на своїх товаришів впливали осьвідомляючо і приєднували їх до організації, а Комісії щоби подавали їх адреси; коли Комісія вишле їм затвержений статут з одвітною відозвою, то є надія, що від готової річи вплине на них хосенно. Поки що подає ся лиш загально до відомости, що «Взаїмна поміч» за дрібні вкладки по 1 К місячно заповнює членам значні користи так для одиниць як і для загалу; в першій мірі правну охорону, відтак всякого рода підмоги, додатки до емеритурн, пенсії для вдовиць і сиріт, датки похоронні, стипендії, приюти для зробиць і сиріт і т. п. Комісія має намір скликати загальний збір на день 28. серпня, щоби дати можливість прибутя тим товаришам, що перед тим відбувати муть військові справи, а з другого боку, щоби відложєнем на вересень справи без потреби не відволікати, та не відривати членів від їх обовязків заводових. Скоро би однак від більшости членів надійшли на руки Комісії пропозиції догіднішого речинця, Комісія радо вдовольть тим бажаням і означить инший речивець загального збору, догіднійший для більшости членів. Ті пропозиції мусять бути в руках Комісії найдальше до 20. липня, пізвійші не моглиб бути узгладнені тому, бо речивець збору мусять бути оголошені зараз по 20. липня. Всі письма для «Взаїмної помочи» треба адресувати до Руского Товариства педагогічного (під якою фірмою Комісія статутна працює) у Львові при ул. Сикстускій під ч. 47.; але не можна в них писати таксаж до Р.

Тор. педагог, бо через помішане справ потерпілоб на тім одно або друге Товариство.

— **Педярий курс в „Соколі“ в Закомери**, зодичівського повіта, відбув ся 2 с. м. Около 3. з полудна зібрали ся місцеві Соколи на великій толоці за селом де др. Фл. і Фор. зі Львова перевели справу сьвятої і мундтру. Рівночасно уладжено і забаву з молодіжню. По завершеденім курсі відбув ся аларм на поблизькій присілок. Чудовий се вид був, коли кілька соток народа розсипало ся по широкім лузі. Початок сего вузятвория відділ ратунковий, а по середині віз з сикавкою обсаджений цвітнестими шапками відділу сикавочного. По алармі вертали всі рядами з пісню «Соколи, Соколи» на устах, вдоволені зі сьовненої задачі. Відтак на подвірю місцевого пароха о. Тяничкевича попрощали д-ги делегати Соколів, які по відспіваню «многая літа» своему Товариству, розійшли ся домів. При тії нагоді згадаю, що молодий «Сокол» в Ожидові перед тижнем відбув першу пробу огневу і лише завдяки його прибуттю уратовано другу половину села Підлісє і жите кількох людей. Люди з слезами в очах дякували Соколам за їх труд і посв'яту, що не жалували своєї дороги і прибули з своєю помічню. — *на.*

— **Вчєрашня прогулька на Чортівську скалу** буде належати до одного з краших спотинів для тих, що взяли в ній участь. Учасників зібрало ся ледви около 50, а в тім числі кільканайцять пань. Причиною нечислености був ранійший дощ і сподіванє в лісі б'лота. Однак дорога була гарна, а прогульковці вдоволені тим проходом.

— **Ювілей проф. Володимира Антоновича** задумє сьвяткувати київска громада в вересні с. р. Володимир Антонович, професор київського університету дав багато цінних праць з обсягу історії українського народа. Окрім того звівши проф. Антонович в научній літературі, а великі є его заслуги як професора лектора, що величає ся великою популярностю серед своїх слухачів, так що витворив він школу робітників, котрі ревно працюють по его слідам в історії свого народа. Вистанє згадати імена такі як Балагій, проф. Грушевський, Голубовський, Доннар-Занольський і др. — се все слухачі Антоновича его ученики в найгарнійшій значіно сего слова, що всі стали працювати самостійно при безпосередній стичаости з дорогим професором, при его вказівках і руководстві. Гадка обходити ювілей знаменитого професора вийшла сьоміж професорів історичного факультету київського університету і членів товариства „Нєстор лїтонїсця“, що існує при тім університеті. Через те головнє торжество відданя почесної ювілятові відбудє ся в київскім університеті. День торжества буде назначений на той день, коли В. Антонович читав свій перший виклад. Окрім сего головного торжества в честь ювілята проєктє ся устроїти вечір, властиво вже не офіційальне торжество в київскім літературно артистичнім товаристві, котрого управа уважала рівнє оправданє прямо своєю задачею взяти також участь в торжестві ювілея В. Антоновича як ученого і літерата, тимбільше що В. Антонович був через кілька років членом товариства, а тепєр є его почесним членом. До програми обходу літературно-артистичного товариства окрім літературної часті буде додана також етнографічно-артистична, так як проф. Антонович в є був любит елем українського слова і піснї.

— **Молодому докторови знов відповідає п. — р — к.** в справі «праці студентів» і «заручин під услівєм сусєнтації». Хотій автор і просить нас помістити цілу его допис, то вьольмо его волі тільки що до другої часті, де говорить ся про саму річ, а без шкоди для автора і самої справи поминаємо вступ, де веде ся полєміка з подинокими відірваними словами і речєнями, які вже в звязі з цілою висказаню засадою читала широка публіка в попередних числах П. — р — к каже в тії другій часті ось таке:

«Хоч існують у нас різні фонди («сєдєсийний, завомоговий при «Акад. Гром.» і т. д.) закладають ся товариства і комісії, що мають на цілі запобігти хоч в часті лиху (комісія лекційна при «Ак. Гр.», «Акад. Поміч», «Акад. дїм» і т. д.), деякі Українці (хоч доньок не мають на відданю) помагають академікам — то того всего таки за мало. Значить ся, треба старатись о скріпленє існуючих товариств (не зашкідуть і 20 нових), треба придумати нові способи заробкованія — а властиво треба дати існуючі молодіжї в руки — над сїм най іде дискусія а не над доказанєм, що все до нічого тільки одна єще сусєнтація можлива! (праця студентів»).

А сусєнтація, чи вона поправді така добра, і чи поправді мож нею хоч дрібку лиху убити? Чи добра? Перше: коли я постановив заручинами зискати 60 К місячно (minimum!), то вже не беру я під розвагу тих дівчат і тих родий, що не можуть дати мені тих 60 К в місяць, до того єще посаг. Я вже своїми 60 коронами і посагом поділив людей на дві класи. Друге: Я більшу вагу кладу на гроші ніж на симпатії та порозумінє — а наслідок того сей, що коли звичайних заручин розходять

ся пр. 30% — то заручин із сусєнтацією розходить ся що найменше 60%. Се є факт, який власне вказує, що в тії машині є щось кепскоє! Се пімста сего, що я річ сєрця міряв кінєнєю! Трєтє: звичайні заручини (із симпатії) розходять ся також. Часєм се і дуже добре, бо коли я і моя суджена пізнали, що ми не для себе, що наш характери відмінні, що ми ніяк не можемо погодити ся — то ліпше розійдїм ся. Ми не винні собі нічого, жалю до себе не маємо і розходимось по місяцєви, двоє чи по кількі там. Та коли я беру гроші і так само пізнаю що ми не для себе — то мені годї вже по 3 місяцях розійти ся — надімою висить слово «безхарактерний» — по році тим більше не вільно мені сего робити! І се власне значить, що я продав себе! Хоч власне я тим скорше повинен розійти ся, бо меншу вагу кладу на симпатії, більшу на гроші — тим скорше міг обманути ся! А зрештою: коли я поділю оттак дівчата на дві класи після їх грошій, а не образования, характеру і краси — то чи тим самим не даю її права ділити хлопців після кар'єри? коли увійде в нас більше в жите сусєнтація — мусить настати і поділ після кар'єри. Дображ сторона сусєнтації є вїби необтяжуванє себе мозольною працею.

Отсе її добрі і злі сторони. Коли знаєте більше добрих сторін вичинюйте — я приведу вам єще інші злі. Тим менше може сусєнтація бути приноровлена, як майже однокє, відповіднє средство заробкованя для нашої молодіжї. А в тім разі має вона нові недостачі. Що ви зробите з бідним учеником II класи? Що зі... слухачкою університету, ученицею семінара, жонатим академіком, або нежонатим та таким, що хоч бідний, а заручити ся не хоче? Ту сусєнтація уже цілком ві при чім. Ви про се вправді не говорили, та кажу я про се, щоби вказати, що біді цілком иншою дорогою треба заражувати — над тим отирайте дискусію, бож се неможлива річ, щоби справді не було в нас жадної праці, а ми мусїли чіпати ся легкого способу заробкованя. А перед усім відділіть справи і домаганя кишені від домагань і бажань душі — а вийдемо на чисту воду.

— р — к.

— **Вписи до I і II кл. призатної дівочої гімназії в Станиславові** затверженої мінїстерством просьвіти, котра в недозві одержить право публічності, відбуватись муть від 3. до 6 липня с. р. в канцелярії мужєскої гімназії. Іспити вступні до кл I відбудуть ся дня 10. липня о годині 10. рано в льокалі дівочої гімназії ул. Фердинанда ч. 2 (камєниця Завдаткового Банку I поверх). До випуску годить ся принести метрику і послїднє сьвідєцтво шкільнє. — В тії гімназії викладаєсь в мові польській, а вчать ся також мови рускої. За науку в тії гімназії треба платити 20 К місячно; як зголосить ся більше число членцє, то оплата знизить ся. Приміщення можуть мати учениці в інституті товариства «Руских Жінок» в Станиславі. — За дирекцію приватної дівочої гімназії в Станиславові: *Пр. Рибчук*, проф. гімназ.

— **Іспит зрілости в німецькій гімназії у Львові** відбув ся під проводом проф. унів. д-ра Твардовського. Іспит здали: Зєліг Ардєль, Герш Бартель, Давид Брендель, Франц Дзержек, Моріц Файгенбаум, Николай Гренджола, Фридрих Грібєль, Мєр Гріц, Мєчисл Квятковскій (з відан.), Ів. Маріянек, Озья Мас, Алекс. Матковскій, Севериян Матковскій, Зєнон Мохнацький, Ілья Обляс, Адольф Рапапорт, Макс. Рапапорт, Григорій Савчиньскій, Іє. Шефєр, Руд. Севя, Моріц Штольц, Ярослав Стуницький (з відан.), Теодор Заблєдєцький, Мирон Заєць, Макс Ціппєр, Николай Пайзєрскій (екстєрніст), Теодор Вивинчук (екстєрніст). Два публічні ученики і два екстєрністи одержали поправку, а одного екстєрніста репробовано.

— **Указ із 1876. р. перед комітетом рос. мінїстрів.** На засіданю комітету рос. мінїстрів з 26. червня обєднувано реферат мінїстрів народної просьвіти і внутрішних справ про знесенє обмежень в справі печатаня книжок в українській мові. Як сю справу порішено, поки що не звісно.

— **Огні.** В Скиліві коло Львова згоріло оводі 14 будинків. Огонь вїбух в хаті сєлянїна Скарипа з невзвісної досє причини. Погорільці були лише вчасті асєкуровані.

— **Хліборобскій страйк на Угорщині.** З Будапєшту доносять: Страйк хліборобских робітників на Угорщині на просторі по лівім березі Дунаю приймає що раз ширші розміри. В комітаті Тольна станула вся робота на полях. В тії околиці страйкує поверх 10.000 робітників. Осєредком страйкового руху є громада Тамасі. Страйкарі поводять ся прямо революційно. Громадно тягнуть від двора до двора, нищать збіжє на полях і грозять підпалєнєм дворів. Коло одного з фільварків близько Томасі кинули ся страйкарі на жандармів, причім двоє робітників ранєно, а одного з них ємертельно. В Альєо Мєдєсє розігнали жандарми товпу страйкарів, які нищили збіжє. В Озєра стріляла жандармерія до страйкуючих сєлян. Власти виступили проти страйку з всею беззглядностю. Страйк є за-

гальний так, що навіть пастухи покинули худобу на полях. На камеральній лані і до дїбр архієпископа Фридриха спроваджено поверх 2.000 чужах робітників, а цілу околицю обсаджено військом.

— **Конкурс.** Товариство Шкільної Помочи з Бурєи св. Володимира в Самборі розписує отсим конкурс на принятє з новим шкільним роком 1905/6 50 учеників шкїл народних і сєредних. В разі зголошеня і принятя більшої кількості учеників низших клас гімназійальних отворить ся осібний на них відділ. Траїдять місць обсадити ся за доплатою 2 К місячно, одноразовє вписовє 1 К і достарченєм харчу в натуралїях після виказу прийнятого і ухвалєного Відділом. Двацять місць призначаєсь до принятя за оплатою місячною 20 К, одноразовє вписовє за зуките інвєнтаря. Поданя і зголошеня належить вносити до Виділу Бурєи св. Володимира на руки о. М. Ортиньского, катєхита п. к. семінарії учит. в Самборі до 15. сєрпня 1905. До письменних зголошень належить долучити марку і докладну адресу. Услівя принятя: 1) Бездоганні обичаї і добра пильність. 2) Стєрждєний через закладового лікаря добрий стан здоровля. 3) Декларация родичів (опікунів), що додержать услівин. 4) Заосмотрєнє ученика в ліжко, постіль, білє, убранє і книжки шкільні. Ученики одержать: Приміщенє, сьвітло, харч, надзїр педагогічний, а в разі потреби за додатковим винагородженєм поміч в науці. Ученики крім здорового приміщеня мають до ужитку обширний город і уряджену гімнастїку. *Від Виділу Шкільної Помочи і Бурєи ім. Володимира в Самборі 15. червня 1905.*

— **Дрібні вїсти.** З Відня доносять: При суботнійшій тягнєню кредитових льосів головна виграна 300.000 К упала на серію 4081 ч. 38; 60.000 К виграла с. 2452 ч. 6, а 30.000 К с. 2969 ч. 93. — При тягнєню преміових авєтрийских льосів Червоного хрєста гол. виграна 30.000 К упала на серію 11.341 ч. 25, а 2.000 К виграв льос с. 11.407 ч. 45.

Наука, штука, література.

— **Про комасацию ґрунтів** написав о. Стефан Онішкевич. Передрук з «Економїста». У Львові, 1905. Накладом автора. З друкарні Наук. Тов-а ім. Шевченка. Стор. 32, 8-о. Цїна 50 с.

— **О меліорациях** написав Андрій Корнєлля, інжїнер Виділу кравого. — Передрук з «Економїста». У Львові, 1905. Стор. 44, 8-о. Цїна 50 с.

— **Економїст ч. 6.** З дня 30. червня с. р. містять отєї статї: Як господарили і господарують по-ріжних сторонах і чи потрібна нам господарска наука? — Молочнє господарство а годівля худоби. — Економїчний стан російского сєлянєства. — Чому наших сєлян не пускають на зарібки і як проти сего боротись. — Децо про податкові полєкші для сєлян. — З подорожї по Італїї. — Нітрагіна. — Білянєц. — Новинки.

— **Учитель ч. 12** з 25. червня 1905. Зміст: Що скорше, чи реформа підоучників, чи реформа плянів шкільних? — Кількі хвиль з житя Шілера і Гєтого в р. 1801 і 1802. — Розвій і поступ на ниві народного шкільництва у Львові в р. 1903/4. — Про буквар. — Ювілей двацятьпятилітньої праці посла Єротєя Пігуляка. — Наука стилю практичного для доповняючих курсів ріжних і науки доповняючої. — Новинки. — Оголошенє. — Додаток: Нийїшна географія. (Проводженє).

Телеграми

з дня 3. липня.

Відєнь. Цєсар виїздить дня 4. с. м. на 7-тижневий побут до Ішлю.

Відєнь. Президент кабінету бар. Гавч був в суботу на довшій приватній авдїєнції у цєсаря.

Царгород. Російска канонїрка «Храбрій» бомбардувала оводі табор крєтенських ворохобників коло Плятанї на захід від Канєї, бо ворохобники стріляли на російське військо.

Білгород. Коло Веранє в Македонїї приїшло до кровавої бїйки між Альбанцями а Чорногорцями. — В Монастїрі замкнєно всі торговлі зі страху перед сподіваними нападами Болгарів.

Букарєшт. Корєсп. бюро доносить: Корабель «Князь Потємкин» видивув нині рано до порту в Констанца; на помості було 700 моряків без офіцєрів. Капітан порту вїзав корабель, аби забрав ся з порту. Залога зажадала живности і вугля. Ромуньскі власти відказали і вїзвали залогу, аби без оружя опустила кора-

бель, притім запевнили залогу, що будуть з нею так поводити ся, як взагалі з чужими девертирами. Если би корабель ужив оружноі сили, то вишле ся прити него ромуньску флоту.

Севастополь. Ескадра повернула ту вчера без кораблів «Побідоносцев» і «Потемкин». Сей час по приїзді відбула ся на адміральскім кораблі нарада адміралів і корабельних командантів. Морякам, котрі просили, дозволено висісти на сушу.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 16. липня 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці **High-Life** представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кєрєля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, ложі і рядні крісла можна хати даром на представлено омнібусами Кольосек, які ждуть коло Віденської Каварні.

Л. Лопатинського ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі співами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним іовіальним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії уполітдженим недотепом, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К; голоси на орхестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.

Набути можнТ у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Композиції Ярославенка на фортеп'яні

* > Л Ю Б О Щ І < *

вальці по К 1-50

* * І-ший Народний Марш * *

по К 1-00

продають ся по всіх книгарнях у Львові і в Перемишлі, в Станиславові у Штавадхера, в Чернівцях у Пардінного і в Коломиї у Оренштайна. (5—10)

Всі календарі і часописи можна набувати в «Сокільскім Базарі».

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення провізії або коптів

Контора виміни

д. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.

Важке для іхтересовахих.

По цінах найміренніших і найліпшої якості продаємо і доставляємо всілякі матеріали як також фабричні вироби потрібні до будови. В заступстві доставляємо до будови печей кафлевих або камінчикових «побільшувач тепла».

Кредитова Спілка будівничих ул. Третого Мая ч. 7. у Львові.

Житку і паперці **СОКІЛ** можна набувати в «Сокільскім Базарі» у Львові і у всіх торговлях в краю.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейскій).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломию $\frac{1}{6}$ — $\frac{20}{9}$ вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина,
7:30	з Рави рускої, Сокала	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	8:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Осьвенціма
8:05	з Станиславова, Жидачева	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	10:55	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова	9:20	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белзця, Сокала, Любачева
11:45	з Ярославла, Стрия, Борислава	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинь, Чорткова, Заліщик, Гусятина
10:35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинь, Козови	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	4:10	до Ряшева, Любачева, Хирова
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіц	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
11:50	посп. з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	5:58	до Яворова
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинь, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе ($\frac{1}{6}$ — $\frac{20}{9}$)
3:45	з Стрия, Тухлі ($\frac{1}{6}$ — $\frac{20}{9}$), Скольного ($\frac{1}{6}$ — $\frac{20}{9}$)	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белзця, Любачева	7:30	до Рави рускої
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Осьвенціма	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
5:45	з Іцкан, Жидачева, Калуша, Новоселиці	10:05	до Перемишля ($\frac{1}{6}$ — $\frac{20}{9}$ вкл.), Хирова, Івонича
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:55	до Самбора, Хирова, Законаного
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
9:20	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	11:05	до Підволочиск
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинь, Заліщик, Скали, Івани п. пустого, Гусятина	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	2:51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від $\frac{1}{6}$ — $\frac{20}{9}$), Калуша
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги на дворець «Підзамче»	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	з двірця «Підзамче»	
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івани п. пустого, Скали, Гусятина, Грималова	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинь, Чорткова, Заліщик, Івани п., Скали, Гусятина	2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передпол. (тільки в неділі і римо-кат. свята), 1:46 попол. (тільки в неділі і р.кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).
зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята).
з Любіня 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-європейскій рїзнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12. год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всілякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі п. к. держ. залізниць, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Стация почтова телегр. і заліз. Unterthemenau.

Річний оборот поверх 3.000 вагонів.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

гарні глини кафлеві всякого рода і витривалости на хідні-п. двірці, стайні, подвіря і т. п., дальше плити мозаїкові в тисячах десенів від найпростішого до найбогатшого виконаня (рїч а продукция 15 мільонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д. подвійно лолівані камінні рури, комини, ремітові рури, поливані цегли (сухопрасовані з найнищою витривалостию для пальових будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до викладаня стїн і фасада, блиснучі плити, дахівки всякого рода, натуральної краски і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, нафлі до печей.

Ілюстровані цініники даром і оплатно.

Число робітників 700.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складі отсі новини: II том «Історії України Руси» Грушівського, II вид. брош. 7-50 К, опр. в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10 К, Лепкого «В горах» гарно оправні по 2 К, «За красою», альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлених книжок просимо подавати, якої краски має бути оправа.